

GENERELLE KLINIKKRUTINER FOR FOREBYGGING AV SMITTESPREDNING

1. Håndhygiene
2. [Beskyttelsesklær og annen beskyttelse](#)
3. [Kirurgisk forberedelse](#)
4. [Vask og desinfeksjon av lokaler og utstyr](#)
5. [Vask av klær og kennelepper](#)
6. [Opplæring av personell](#)
7. [Opplæring av dyreeier](#)

1. Håndhygiene

Vask og desinfeksjon av hender

Vask av hender er en viktig del av forebygging av smitte med og smittespredning av (resistente) bakterier.

- Bruk vann og pH-vennlig, vanlig såpe
- Hender bør vaskes
 - før og etter å ha tatt på en pasient
 - før og etter å ha tatt på området rundt pasienten
 - før og etter hansker tas på og av
 - før ren el aseptiske prosedyre
 - etter at det har vært risiko for eksponering av kontaminert væske/vev
 - etter toalettbesøk
 - før og etter man spiser eller røyker
 - ved synlig skitt
- Desinfiser hendene med alkoholbasert hånddesinfeksjon
 - hendene skal være tørre og rene
 - desinfiser før og etter håndtering av hver pasient
 - desinfiser før og etter bruk av hansker
 - før håndtering av utstyr, dørhåndtak, tastatur osv
- Ikke bær smykker, klokker, ringer, armbånd
- Negler skal være korte, holdes rene og være uten neglelakk

Bruk av hansker

- Ved håndtering av syke og smittebærende dyr med kjent / mistenkt smittsom sykdom
- Ved håndtering av dyr med kjent / mistenkt infeksjon med resistente bakterier
- Ved håndtering av alle sår
- Ved kontakt med blod, kroppsvæsker, sekret og slimhinner
- Under operasjoner eller når aseptisk teknikk er påkrevet. Sterile hansker bør brukes under operasjoner

- Skift hansker mellom hver pasient og ved synlig skitt
- Skift hansker ved overgang fra skitten til ren prosedyre på samme pasient
- Skift hansker før berøring av utstyr, dørhåndtak og tastatur
- Vask og desinfiser hender før og etter bruk av hansker
- Bruk av hansker erstatter ikke god håndhygiene

2. Beskyttelsesklær og annen beskyttelse

- Bruk klinikkøy og ikke håndter pasienter i private klær
- Benytt kortermede skjorter for å sikre at hender og armer holdes rene
- Beskyttelsesklær skal ikke brukes utenfor arbeidsplassen
- Ved kirurgiske eller invasive prosedyrer bør man bruke munnbind, hette, steril frakk og hansker
- Benytt engangsfrakk e.l., hansker og munnbind ved
 - håndtering av pasienter med kjent / mistenkt smittsom sykdom
 - kontakt med potensielt forurensede væsker eller sekreter
- Skift ekstra beskyttelsesklær
 - mellom pasienter
 - ved bevegelse mellom klinikk, isolat og intensivavdeling
- Beskytt øyne/ansikt der det er fare for smitte fra aerosol
- Dekk til egne sår og lesjoner med vanntett plaster
- Unngå kontakt med infeksjøst materiale ved åpne sår på hender

3. Kirurgisk forberedelse

Personell, preparasjonsrom og operasjonssal

- All operasjonspersonell må benytte frakker, hodeplagg og munnbind som ikke skal brukes i andre områder
- Operasjonssal må kun brukes til operasjoner
- Klipp operasjonsfeltet i et preparasjonsrom separat fra operasjonssalen.
- Ikke benytt barberhøvel. Støvsug løst hår. Vask og desinfiser klippeskjær mellom hver pasient

Pasienten

- Bruk hansker ved kirurgisk forberedelse av pasienten
- Vask operasjonsfeltet etter klipping på følgende måte:
 - vask operasjonsfeltet til normalt rent med nøytral såpe før desinfeksjon
 - desinfiser huden med antibakteriell såpe og vann. La det virke i minst 3 minutter
 - skyll og tørk med alkohol eller alkohol med aktive tilsetninger
- Bruk bare sterilisert utstyr, autoklaver om mulig, kaldsterilisering bare ved spesielle omstendigheter
- Forhindre dyret fra å traumatisere operasjonssåret ved slikking og kløing ved bruk av krage eller tildekning ved hjelp av klær
- Håndter sår og bandasjeskift med ren eller aseptisk teknikk

4. Vask og desinfeksjon av lokaler og utstyr

Generelt

- Benytt vaskemidler og desinfeksjonsmidler som er godkjent til bruk i veterinærklinikk og følg produsentens bruksanvisning.
- Bruk hansker og følg produsentens bruksanvisning ved rengjøring av utstyr

Overflater og utstyr

- Vask og desinfiser før og etter hver pasient og når synlig skittent eller forurenset
- Vask og desinfiser dørhåndtak, tastatur, lysbrytere, telefoner og overvåkningsutstyr daglig/regelmessig

Fellesområder; inngang, venterom, resepsjon og ganger

- Vask og desinfiser daglig og når synlig skittent eller forurenset

Oppstilling/burrom, isolat og intensivavdelinger

- Vask og desinfiser før og etter hver pasient og når synlig skittent eller forurenset
- Vurder regelmessig gassdesinfeksjon

5. Vask av klær og kennektepper

- Operasjonsklær og klinikkutstyr vaskes daglig og når synlig skittent eller forurenset
- Kennektepper og senger vaskes mellom hver pasient og når synlig skittent eller forurenset
- Klesvask bør gjøres i klinikken eller av profesjonelt firma
- Fjern større og synlige forurensninger før vask, bruk hansker.
- Vask ved 60 grader og tørk tøy på høy temperatur for å eliminere smittsomme patogener
- Unngå kryssmitte ved å ha et tydelig skille mellom skittent og rent område i vaskerom
- Oppbevar nyvasket tøy i et særskilt område

6. Opplæring av personell

Alle ansatte må læres opp og forstå hygienerutinene slik at disse følges. Korrekt hygiene er ikke vanskelig dersom alle er informert om nytten av dette

- Hygieneprotokoller: lag skriftlig protokoller og synlig oppslag der rutinene beskrives.
- Oppnev en eller flere ansatte som har ansvar for iverksettelse og gjennomføring hygienerutinene
- Opplæringsrutiner: grundig opplæring av alle ansatte
- Ansatte oppfordres til å delta i etterutdanning innen hygiene
- Vaske- og desinfeksjonsrutiner: etablering av rutiner for klinikken med rotasjon av områder for å holde klinikken ren

7. Opplæring av dyreeier

Skriftlig informasjon i tillegg til muntlig kommunikasjon; både i papirform og digitalt. Ved mistanke om smittsom sykdom bør dyreeier motta informasjon om klinikkens smittevernsrutiner før dyret bringes inn i klinikklokalene. (Se forslag i «Rutiner ved mistanke om smittsom sykdom – Henvendelse/ankomst klinikk»)

Mål med eieropplæring:

- Sikre gode hygienevaner ved besøk i klinikken og ved videre håndtering av dyret i hjemmemiljøet
- Støtte veterinære tiltak for å bedre hygiene
- Oppmuntre til korrekt bruk av antibiotika og sikre at eier følger behandlingsplanen fra veterinæren
- Fremme forståelse for de samfunnsmessige konsekvensene av zoonoser og resistente bakterier hos kjæledyr og husdyr

Kilde:

FCAVA og SVFs informasjonsplakat: FCAVA hovedanbefalinger for hygiene- og desinfeksjonskontroll i veterinær praksis